

Sygn. akt VIII Ca 378/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Jasiński (spr.)
Sędziowie:	SSO Małgorzata Kończal SSO Jadwiga Siedlaczek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Izabela Bagińska

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2013 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. P. i M. P.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w G.**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 6 maja 2013 r.

sygn. akt I C 1118/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powodów M. i Z. małżonków P. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w G. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.**

Sygn. akt I Ca 378/13

UZASADNIENIE

Powodowie M. i Z. P. pozwem z dnia 29 sierpnia 2012r. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w G. kwoty 12 000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 10 000 zł od 13. 10.2011r i od kwoty 2 000 zł od 29 .08. 2012r do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając powództwo powodowie podali, iż są właścicielami nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) . Podali, że na w/w nieruchomości od 1984 roku znajdują się urządzenia elektroenergetyczne stanowiące własność pozwanego składające się z stacji transformatorowej STSa 20/250kVa . Podnieśli, że prawomocnym wyrokiem Sadu Rejonowego Toruniu z dnia 15 marca 2007r w sprawie IC 523/06 zasądzono od pozwanego wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z części nieruchomości powodów.

Obecnie powodowie dochodzą wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z części nieruchomości za zakres od 2006r.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł, że dochodzone wynagrodzenie jest rażąco wygórowana i zgłosił zarzut powagi rzeczy osądzonej co do zasądzenia wynagrodzenia z bezumowne korzystanie nieruchomości do dnia uprawomocnienia się

W dalszych pismach strony podtrzymywały dotychczasowe, twierdzenia, zarzuty i wnioski. Nadto powodowie podnosili, że wyrok w sprawie IC 523/06 obejmował wyłącznie roszczenia powodów zgłoszone w pozwie za 10 lat wstecz od wniesienia pozwu tj od stycznia 1995r do dnia wniesienia pozwu.

Wyrokiem z 6 maja 2013 roku Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w części zasądzając solidarnie na rzecz powodów od pozwanej spółki jedynie kwotę 2.371 zł (pkt 1) i oddalił żądanie w pozostałej części (pkt 2) rozstrzygając o kosztach postępowania (pkt 3 i 4).

Wydając powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy ustalił ,że powodowie M. i. Z. P.są właścicielami nieruchomości położonej we W. przy ul. (...) . W 1984r dokonany został odbiór stacji transformatorowej typu STSa 20/250kVA położonej na części nieruchomości należącej do powodów . Po wyroku z dnia 15 marca 2007 r w sprawie IC 523/06 zasądzającym wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z części nieruchomości przez okres 10 lat wstecz od wniesienia pozwu pozwany nadal nie płacił wynagrodzenia za kolejne lata . Powodowie wystosowali wezwanie do zapłaty w dniu 7 października 2011r. Stan faktyczny i prawny nie uległ zmianie od uprawomocnienia się wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu w sprawie IC 523/06.

Na przedmiotowej nieruchomości znajduje się stacja transformatorowa , która zajmuje 0,7 m ². Właściciele mogą korzystać w ograniczonym zakresie z części nieruchomości w pobliżu stacji transformatorowej.

(...) S.A. w G. jest następcą prawnym Zakładu (...) w T. rejon W. , który posadził urządzenia energetyczne znajdujące się na nieruchomości należącej do małżonków P.. Pismem z dnia 7 października 2011. małżonkowie P. wezwali (...) S.A. w G. do zapłaty kwoty 10.000 zł. tytułem bezumownego korzystania z należącej do nich nieruchomości pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W odpowiedzi na wezwanie przedsiębiorstwo energetyczne zaproponowało tytułem wynagrodzenia kwotę 1 383,73 zł oraz ustanowienie służebności za jednorazowym wynagrodzeniem. Do dnia wniesienia pozwu (...) S.A. w G. nie uczyniła zadość powyższemu żądaniu.

Za bezumowne korzystanie z części działki zajętej pod stację transformatorową z uwzględnieniem zachowania odpowiednich granic od dnia 01 stycznia 2006 r. do 31 stycznia 2013 r. można było uzyskać wynagrodzenie według wolnorynkowej wartości czynszu dzierżawnego w kwocie 2 371 zł .

Ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy oparł na podstawie dowodów z dokumentów i opinii biegłego sądowego w zakresie szacowania nieruchomości R. B..

Sąd pierwszej instancji w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu, albowiem były kompletne i jasne, wraz z pozostałymi dowodami obrazowały dokładny stan faktyczny sprawy. Ich prawdziwość

nie budziła, w ocenie Sądu, jakichkolwiek wątpliwości. Co więcej wiarygodność i autentyczność przedłożonych dokumentów, nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Za wiarygodny dowód w sprawie Sąd uznał również opinię biegłego, która została uzupełniona i wyjaśniona szczegółowo podczas przesłuchania na rozprawie. Biegły w opinii wskazał, że wartość czynszu dzierżawnego za okres od 1 stycznia 2006r. do 31 stycznia 2013r. części nieruchomości zajętej pod stacją transformatorowej wynosi 2 371 zł, wartość rynkowa gruntu zajętego pod stację wynosi 5 966, zł. Opinia ta została zakwestionowana przez stronę powodową, co do przyjętej minimalnej stawki czynszu dzierżawnego i przyjętej metody wyceny / metody korygowania ceny/.

W związku z zastrzeżeniami strony, Sąd dopuścił dowód z przesłuchania biegłego. Biegły po rozważeniu uwag strony co do opinii szczegółowo uzasadnił metodę i sposób sporządzenia opinii. Biegły w sposób fachowy i merytorycznie poprawny dokonał wyceny.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że opinia jest miarodajna i zawiera treści które stanowią podstawę do wydania rozstrzygnięcia.

Nie można również pominąć tego, że biegły swoje stanowisko w tym przedmiocie sformułował nie tylko po zapoznaniu się ze zgromadzoną dokumentacją, ale i po dokonaniu fachowych oględzin - a zatem opinia sporządzona została nie na podstawie arbitralnej i formułowanej a priori oceny, lecz w oparciu o obiektywne i rzetelnie zebrany materiał badawczy, który dał asumpt do sformułowania takich właśnie wniosków końcowych.

Nie nasuwa wątpliwości, że opinia została sporządzona w sposób fachowy przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Biegły jest biegłym sądowym posiadającym wiedzę specjalistyczną w zakresie szacowania nieruchomości.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie opinii innego biegłego i uznał że opinia biegłego B. została sporządzona zgodnie z zasadami prawa, jest przekonująca i daje podstawę do rozstrzygnięcia sprawy.

Powołanie kolejnego biegłego w ocenie Sadu powodowałoby dodatkowe koszty i przedłużenie postępowania.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było, że powodowie są właścicielami nieruchomości położonej we W. przy ul (...). Nie kwestionowaną przez strony okolicznością było również, że na w/w nieruchomości od 1984r. znajduje się stacja transformatorowa.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy pozwany był zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości przez kolejne lata po prawomocnym wyroku Sadu Rejonowego w Toruniu z dnia 15 marca 2007 r.

W ocenie Sądu powództwo, co do zasady zasługiwało na uwzględnienie. Prawomocnym wyrokiem Sadu Rejonowego w Toruniu z dnia 15 marca 2007r ustalono że pozwany korzysta z części nieruchomości bez tytułu prawnego, nie uwzględniono zarzutu zasiedzenia nieruchomości i zasądono odszkodowanie za okres 10 lat wstecz od wniesienia pozwu tj stycznia 1995r. do stycznia 2006r. Pozwany nadal korzysta bez tytułu prawnego z części nieruchomości powodów. Skoro pozwany nie posiada tytułu prawnego do części nieruchomości pod stacją transformatorową i jest posiadaczem w złej wierze, na podstawie art.225 k.c. w zw. z art.224 §1 k.c. jest on zobowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy.

Powodowie żądali wynagrodzenia jedynie za okres od 2006r. tj. po wyroku z 15 marca 2007r. Wobec powyższego w sprawie pozostawała do rozważenia kwestia wysokości zgłoszonego roszczenia, przy czym ciężar dowodu spoczywał w tym zakresie na stronie powodowej /art. 6 k.c./. Z inicjatywy powodów przeprowadzono dowód z opinii biegłego R. B.. Biegły ustalił wysokość wynagrodzenia według wysokości czynszu, jaki właściciel uzyskalby za dzierżawę gruntu o powierzchni zajętej przez urządzenie, przy uwzględnieniu usytuowania stacji na nieruchomości /dokuczliwości takiego posadowienia/ i konieczności korzystania też z innego fragmentu gruntu przez pracowników pozwanego,

celem dojścia do stacji. Sąd przy ustaleniu wysokości wynagrodzenia wziął zatem pod uwagę wyliczenia dokonane przez biegłego w opinii uwzględniając powództwo co do kwoty 2 371,00 zł.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art.225 k.c. w zw. z art.224 §1 k.c. Sąd orzekł wyroku. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

W apelacji od wyroku w części oddalającej zadanie zapłaty wnoszący ją powodowie zarzucili:

1/naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niesporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób zgodny z wymogami w tym niewskazanie z jakich precyzyjnie przyczyn Sąd nie uwzględnił zarzutów strony powodowej poczynionych w odniesieniu do opinii biegłego R. B.i oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii wydanej przez biegłego tej samej specjalności . Nie wyjaśnił również w uzasadnieniu w jakim zakresie Sąd przyjął wyłączenie i ograniczenie w sposobie korzystania z nieruchomości przez powodów także innych błędów w odniesieniu do faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

2/ naruszenie przepisów art. 286 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z innego biegłego wobec zasadnie podnoszonych zarzutów merytorycznych w stosunku do opinii biegłego w konfrontacji z opinią innej biegłej , która wydała opinie w tej samej sprawie . Apelujący zarzucał nie przyjęcie przez sąd i biegłego faktycznego zakresu i sposobu ograniczeń i wyłączeń co do możliwości wykorzystania nieruchomości przez powodów zgodnie z jej przeznaczeniem na skutek korzystania z jej części przez pozwaną . Nie zgadzał się z przyjętą przez biegłego 40% możliwością korzystania przez powodów z terenu wokół stacji transformatorowej podczas gdy teren ten o wielkości 36 m kw. jest w taki sam sposób wyłączony z korzystania przez powodów co także uznał Sąd orzekający w poprzedniej sprawie.

Mając na uwadze powyższe apelujący żądali uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania go w części oddalającej powództwo do ponownego rozpoznania i zasądzenia kosztów postępowania za drugą instancję.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Apelacja ostatecznie okazała się niezasadna.

Sąd Okręgowy przyjmuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji za własne oraz podziela wniosku prawne tego sądu wprowadzone na jej tle.

Nie można zgodzić się z zrzutem apelujących , iż Sąd Rejonowy popełnił wskazane w apelacji błędy dotyczące zwłaszcza sposobu sporządzenia uzasadnienia w odniesieniu do opinii biegłego R. B., która ostatecznie jako dowód w sprawie stała się zasadniczą podstawą rozstrzygnięcia oraz niezasadnego oddalenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego .

Każdy sąd rozstrzygający w danej sprawie , a opierający się na wnioskach opinii biegłego (jak miało to miejsce w rozpatrywanej sprawie) albo je podziela (przyjmuje za własne) albo nie akceptuje ich. Szczególna trudność w ocenie tego dowodu wynika z faktu braku wiedzy specjalnej sądu w materii będącej przedmiotem opinii (biegły jest bowiem w istocie pomocnikiem sądu mającym za zadanie dopomóc sądowi w zrozumieniu i wyjaśnieniu zjawisk na których sąd się nie zna) . Zatem akceptując lub odrzucając wnioski opinii biegłego sąd w każdej sprawie kieruje się przede wszystkim zasadami wynikającymi z art. 233 k.p.c. i kontrolą logiczności rozumowania opinii i przyjętej w niej argumentacji , która trafia lub też nie trafia do przekonania sądu.

Jeżeli zatem tak jak miało to miejsce na gruncie rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy dysponował wiedzą dotyczącą opinii wydanej w sprawie wcześniej zakończonej pomiędzy tymi samymi stronami (dotyczącej tej samej kwestii) i różniącej się zasadniczo z metodologią opracowania opinii w niniejszej sprawie - co podnosili także apelujący w zarzutach do opinii - trafnie przyjął zasadę wyjaśnienia tych rozbieżności poprzez uzupełnienie ustne opinii w

której biegły R. B. miał okazję w sposób jasny i zdecydowany odnieść się do istniejących różnic pomiędzy wydanymi opiniami i wskazać na ich przyczynę. Wyjaśnienie i uzasadnienie tych różnic przez biegłego R. B. w sposób szczegółowy wskazywało na inne zasady sporządzania obu opinii oraz zmieniające się zasady przy wydaniu obecnej opinii, które wynikły z innej oceny pojęcia nieruchomości zabudowanych ale nie takimi urządzeniami jakie znajdują się na nieruchomości powodów, co ostatecznie w ocenie Sądu Okręgowego zwalniało Sąd Rejonowy od obowiązku wzywania jeszcze innego biegłego skoro w przekonaniu Sądu pierwszej instancji opinia biegłego R. B. wyznaczonego w niniejszej sprawie była przekonująca i kategoryczna. Nie można przyjąć przy tym, że sąd jest obowiązany każdorazowo dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy opinia jest niekorzystna dla strony.

Jednym z głównych elementów wpływających na wysokość dochodzonego roszczenia (wynagrodzenia) było ustalenie faktycznego zakresu i sposobu ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości przez powodów. Jednak w ocenie Sądu Okręgowego niezależnie jakie na tę okoliczność mogłyby zostać przedstawione i przeprowadzone dowody biegły w niniejszej sprawie przed wydaniem opinii był obecny na przedmiotowej nieruchomości i dokonał jej oględzin właśnie po to aby ocenić zakres jej wykorzystania przez powodów oraz sytuację wstępującą na gruncie, która utrudnia jego wykorzystywanie. Podsiadał on zatem wiedzę, która była w istocie wyznacznikiem do przyjęcia określonego w opinii wskaźnika uciążliwości wymienionego jako „k” uwzględniającego min. fakt współkorzystania z terenu przez obie zainteresowane strony i wpływającego na wynik wynagrodzenia. Wskaźnik ten zależny był według opinii biegłego nie tylko od rodzaju nieruchomości, ale także od rodzaju urządzenia infrastruktury technicznej posadowionej na przedmiotowym gruncie, sposobu lokalizacji tego urządzenia na nieruchomości oraz szerokości pasa gruntu o ograniczonym sposobie korzystania. Wskaźnik ten brany był pod uwagę przez biegłego w ramach sporządzonej opinii bez potrzeby przeprowadzenia dodatkowych dowodów na okoliczności związane min z powierzchnią jaka jest czy jaka powinna być wyłączona z korzystania przez powodów co silnie akcentuje apelacja. To natomiast, iż powodowie nie zgadzali się z wielkością tego wskaźnika przyjętą przez biegłego i wskazywali własne przemyślenia z tym odnoszące się np. do powierzchni nieruchomości z której w ich ocenie korzystać nie mogli nie miały wpływu na ostateczne wnioski opinii biegłego, który również w tym zakresie odniósł się bardzo szczegółowo do tych zarzutów (powierzchni gruntu) także wcześniej zgłaszanych przez apelujących jako powodów - wyjaśniając ustnie wszelkie wątpliwości z tym związane i podnoszone przez stronę powodową, które ocenione zostały przez Sąd Rejonowy trafnie jako przekonujące i logiczne. Podniesienie zatem w apelacji zarzutu nie ustalenia przez sąd rzeczywistego ograniczenia faktycznego sposobu i zakresu korzystania z nieruchomości przez powodów nie znajduje żadnego uzasadnienia i jest w istocie gołosłowną polemiką apelujących z ustaleniami konstrukcji przyjętymi w opinii biegłego jako elementami tej opinii, a nie elementami ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, które w tej materii zostały poczynione niewątpliwie dość ogólnie ale fakt ten nie miał ostatecznego wpływu na końcowe rozstrzygnięcie opierające się na opinii biegłego.

W świetle przyjętej przez biegłego konstrukcji opinii i zasad metodologii jej opracowania zakładając nawet, że sąd poczyniłby w zakresie sposobu korzystania z nieruchomości jakiegokolwiek dodatkowe ustalenia faktyczne mające na celu wykazanie wpływu uciążliwości urządzeń na korzystanie z nieruchomości to i tak mając na uwadze okoliczności sprawy i zadanie jakie stało przed biegłym opracowującym opinię - tj. wyliczenia wartości wynagrodzenia za korzystanie z części nieruchomości, wyliczenia te były pochodną przyjętych przez biegłego kryteriów wskazanych powyżej, które sam na podstawie swoich obserwacji, wiedzy, doświadczenia i sposobu przyjętej metodologii wyliczenia wartości przyjął końcowo za podstawę wydanej w sprawie opinii.

Jedynie na marginesie przedstawionych powyżej rozważań nie miał w ocenie Sądu Okręgowego żadnego wpływu na końcowy wynik niniejszego postępowania stan faktyczny ustalony wcześniej przez Sąd Rejonowy w innej zakończonej sprawie toczącej się pomiędzy tymi samymi stronami i dotyczący tej samej nieruchomości. Każdy z sądów dysponował bowiem innym materiałem dowodowym i niezależnie od siebie oceniał jego przydatność oraz wagę dla rozstrzygnięcia w każdej z rozpoznawanych niezależnie od siebie spraw.

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 (pierwszym).

Podstawą rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania (pkt 2) jest przepis art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 i nast. k.p.c. oraz § 6 i § 12 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych(...) Dz.U. Nr 163 , poz. 1349 ze zm.